

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Комплексна діагностика при порушенні мовлення з консультуванням»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Спеціальна освіта»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Комплексна діагностика при порушенні мовлення з консультуванням
Викладач (і)	Січкачук Н.Д. http://surl.li/psokb Тонюк Д.М. http://surl.li/psqbl
Контактний телефон викладача	+38-097-983-57-16,0939907436
Е-mail викладача	nataliya.sichkarchuk@pnu.edu.ua diana.toniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://surl.li/phldp
Консультації	П'ятниця: 15.00-15.40 108 а ГК або http://surl.li/phhxn – Січкачук Н.Д. Тонюк Д.М.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностико-консультативний процес корекційно-розвиткової та пропедевтичної діяльності вчителя-логопеда та вчителя-дефектолога для розвитку та навчання і виховання осіб з особливими потребами способами.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на опанування студентами науково-теоретичними й практико-методичними знаннями та навичками всебічного вивчення особливостей психофізичного розвитку дітей з ООП, на формування цілісного уявлення про взаємозв'язок мовлення й психічних процесів для розвитку особистості, озброїть уміннями застосовувати отримані знання в галузі інклюзивної та спеціальної освіти.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійної компетентності майбутніх фахівців щодо вміння проводити діагностику при порушенні мовлення з консультуванням, із застосуванням спеціальних методик у роботі із дітьми.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань про особливості проведення діагностики різних мовленнєвих та немовленнєвих порушень, застосовуючи найефективніші технології, методи та діагностичні проби.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Фахові компетентності:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з ООП, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначити достовірність отриманих результатів.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, що виховує дитину з ООП.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих нервових функцій осіб з порушенням мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СК-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про особливості та закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі;

взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості: психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

СК-20 Здатність здійснювати оцінювання (діагностику) рівня сформованості мовленнєвої функції та мовленнєвої діяльності, аналізувати та систематизувати одержані результати в процесі складання психолого-педагогічного та логопедичного висновку.

Професійні компетентності:

ПР-4 Застосування для розв'язання завдання спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов здобуття освіти.

ПР-8 Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з ОНР, діагностико-консультативну діяльність.

ПР- 10 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (Інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових, особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПР- 12 Аргументувати, планувати та надати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з ОНР.

ПР-19. Інтегрувати у професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі, психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації логопедичного впливу у різні вікові періоди.

ПР-21. Добирати та застосовувати методи психолого-педагогічного і логопедичного обстеження осіб з порушенням мовлення, визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди, рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначати на основі їх інтерпретації ОНР дітей та формулювати психолого-педагогічний та логопедичний висновок.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32 годин / 10 годин – 6 семестр
семінарські	18 годин / 6 годин – 6 семестр

лабораторні	10 години / 4 години – 6 семестр
самостійна робота	30 годин / 70 годин – 6 семестр

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
VI	016 Спеціальна освіта	3	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
<i>Тема 1-2 .</i> Діагностика в логопедичній роботі, історичний аспект її розвитку.	4/1	Семінар лаборатор не	5/5
<i>Тема 3-4.</i> Клініко-педагогічні методи діагностики та корекції мовленнєвих порушень	4/1	Семінар	5/10
<i>Тема 5-6.</i> Комплексна діагностика дитини раннього віку.	4/1	Семінар Лаборатор не	5/10
<i>Тема 7-8.</i> Комплексна діагностика дитини дошкільного віку.	4/2	Семінар Лаборатор не	5/10
<i>Тема 9-10.</i> Діагностика дітей шкільного віку. Диференціальна діагностика мовленнєвих порушень, в тому числі складних.	4/2	Семінар Лаборатор не	5/10
<i>Тема 11-12.</i> Логопедичний висновок (заключення). Планування логопедичної роботи з подолання порушень усного та писемного мовлення.	4/1	Семінар Лаборатор не	2/10

Тема 13-14. Індивідуальна програма розвитку.	4/1	Семінар	2/10
Тема 15-16. Консультування батьків та інших спеціалістів, що працюють з дитиною, яка має порушення мовлення. Збір анамнезу.	4/1	Семінар	1/5
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ:	32	18/10, 6/4	30/70

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Положення розроблене з урахуванням основних засад Болонської декларації 1999 р., наступних офіційних документів Болонського процесу, а також на основі Закону України "Про вищу освіту", Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 2.06.1993 р. № 161, наказу Міністерства освіти і науки України від 23.01.2004 р. № 48 "Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу", наказу Міністерства освіти і науки України від 20.10.2004 р. № 812 "Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу", наказу Міністерства освіти і науки України від 30.12.2005 р. № 774 "Про впровадження кредитномодульної системи організації навчального процесу", Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою Радою 28 листопада 2006 року, протокол № 4, Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2010-2011 навчальний рік, затвердженого наказом ректора № 462-с від 27.08.2010 р.</p> <p>Основними формами організації навчального процесу є: навчальні заняття (лекції), самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.</p> <p><u>Самостійна робота</u> передбачає складання 2 конспектів- по 5 балів; <u>практична підготовка</u> – альбом діагностичних завдань -20 балів , <u>контрольні заходи</u> –</p>
--	---

	тестування (2 поточних – по 10 балів, 1 підсумкове – 50 балів).
Вимоги до письмових робіт	письмова контрольна (домашня для заочної форми); структуру завдань (1 питання теоретичне – 10 бал., 2-практичного спрямування – 15 бал); терміни написання для денної до кінця занятті, (для заочної – за 10 днів до початку сесії, друковану, електронний варіант)
Семінарські заняття	Тестування, складання порівняльної таблиці
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність виконаних робіт, оцінок за опитування, таблиць та проекту ППР
Підсумковий контроль	Екзамен, форма письмова структуру(тестування) , оцінювання максимально 50 балів

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються у друкованому форматі, у разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.
- Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням:
<https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/>

Відвідування занять Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника».

Ознайомитися з положенням можна за посиланням:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта: Coursera, Prometheus, ВУМ, Едера

8. Рекомендована література

1. Аніщук А. М. Основи дефектології та логопедії : навч.-метод. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 175 с.
2. Заплатна С. М. До проблем логопедичної діагностики дітей із порушенням мовленнєвого розвитку // Теорія практика сучасної логопедії : збірник наукових праць : Вип. 2. – 2005. – С. 56–63.
3. Колишкін О. В. Вступ до спеціальності Дефектологія: навчальний посібник. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2006. 288 с.
4. Крутій К. Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ЛПКСЛТД, 2005. 208 с.
5. Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856с.
6. Мартинчук О. В. Основи корекційної педагогіки : навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта». Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 288 с.
7. Малярчук А. Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих вад : у 2-х ч. Київ : ЛТД, 2005. I ч. 272 с.; II ч. 183с.
8. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : науково-методичний посібник. Київ : КНТ, 2008. 256 с. 8.
9. Ревуцька О. В. Диференційна діагностика мовленнєвих вад : навч. посіб. Бердянськ: ФОП Ткачук О.В. 2014. 200 с.
10. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 160 с.

Додаткова література:

1. Соботович Є.Ф. Критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дитини (у його лексичній ланці) на різних вікових етапах. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (у його граматичній ланці) дитини дошкільного віку // Дефектологія. – 2003. – №2. – С. 2 – 11.
2. Соботович Є.Ф. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (в його фонетико-фонематичній ланці) дітей дошкільного віку // Дефектологія. – 2002. – №3. – С. 2

3. Трофименко Л.І. Формування різних типів семантичних зв'язків між словами у дітей дошкільного віку із ЗНМ // Дефектологія. – 2005. – №4. – С. 37 – 40.
  4. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс / За ред. Є.Ф.Соботович – К.: «Актуальна освіта», 2007. – 120с.
  5. Трофименко Л.І. Засвоєння лексико-семантичних мовних явищ дошкільниками із загальним недорозвитком мовлення. Зб. наукових праць. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Тенденції розвитку корекційної освіти в Україні» – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова. 2008. – №11. – С. 215 – 219.
- Трофименко Л.І. Формування орієнтування на слово як одиницю мови у дошкільників із ЗНМ // Дефектологія. – 2011. – №4. – С. 35 – 38.

СІЧКАРЧУК Наталія Дмитрівна –
доцент кафедри, кандидат педагогічних наук
ТОНЮК Діана Михайлівна – асистент кафедри